

HISTORISCHE VERENIGING ZUTPHEN

Spiegelstraat 15, 7201 KA Zutphen

Bank: IBAN NL90INGB0005318365 BIC INGBNL2A Kamer van Koophandel: 40103067

Internet: www.historiezutphen.nl - E-Mail: info@historiezutphen.nl

Zutphen, 28 februari 2018

Aan de leden van de Historische Vereniging Zutphen.

Hierbij hebben wij het genoegen u uit te nodigen voor de 36^e jaarvergadering van de Historische Vereniging Zutphen.

De bijeenkomst zal plaatsvinden in het **Ijsselpaviljoen** te Zutphen op woensdag 14 maart 2018.

Aanvang 20.00 uur. De zaal is open vanaf 19.30 uur.

De agenda voor deze vergadering is als volgt:

01. Opening en mededelingen
02. Vaststelling van de agenda
03. Verslag van de 35e jaarvergadering gehouden op 30 maart 2017
  - 03.1 Bespreking
  - 03.2 Vaststelling
04. Het jaarverslag van de Historische Vereniging Zutphen over 2017
  - 04.1 Bespreking verslag bestuur en werkgroepen
  - 04.2 Het financieel verslag over 2017
  - 04.4 Het verslag van de kascommissie
  - 04.5 Vaststelling van het jaarverslag van de Historische Vereniging Zutphen over 2017
05. Benoeming leden kascommissie

De heer van der Werff is herkiesbaar.
Het bestuur stelt voor de heer van der Werff en de heer La Rose te benoemen.
Als reservelid stelt het bestuur de heer Viersen voor.
06. Begroting 2018
  - 06.1 Toelichting op de begroting door de penningmeester
  - 06.2 Contributie 2019
07. Presentatie eerste resultaten enquête
08. Bestuursmutaties

Arend Jan Reijers en Bert Gravesteijn zijn volgens het rooster voor de zittingstermijn van bestuursleden aftredend, en stellen zich niet herkiesbaar. Jessie Jongejans is in de loop van 2017 afgetreden als bestuurslid. Adriaan van Oosten, Dick van Dijk en Bini Jansen zijn bereid toe te treden tot het bestuur en worden voorgedragen.
10. Plannen
  - 10.1 Project Oral History De Hoven
  - 10.2 Zutphen op de kaart
11. Rondvraag
12. Uitreiking Waarderingsprijs 2017
13. Sluiting

Na een korte pauze volgt dan de plechtige installatie van de eerste **leden van verdienste** van de HVZ.

Conceptverslag 35^e jaarvergadering van de Historische Vereniging Zutphen 30 maart 2017

Locatie: Buitensociëteit Zutphen. Aanvang 20.00 uur.

Aanwezig: 55 leden (inclusief alle bestuursleden).

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, dhr. A.J. Reijers, opent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Hij stelt vervolgens de overige bestuursleden kort voor.

De voorzitter belicht in kort bestek een aantal zaken uit het afgelopen verenigingsjaar. Het ledental heeft een bevredigende groei doorgemaakt, waarbij de grens van 700 leden ruim is overschreden. De groei is in belangrijke mate te danken aan het succes van de cursus Zutphenkunde, die de HVZ enkele jaren geleden als “bruidsschat” heeft ingebracht in het Cultuurhistorisch Platform. Dat in een recent artikel in de lokale pers de opzet van die CHP- cursus door iemand anders werd geclaimd, valt te zien als een voorbeeld van het scheppen van “alternatieve feiten”. De voorzitter noemt in kort bestek de activiteiten van de vereniging zoals die in het jaarverslag zijn opgesomd. Tot besluit vestigt hij de bijzondere aandacht op het voorstel in de bijlage bij agendapunt 10.3, om voor de communicatie met de leden in zo groot mogelijke mate de vorm van e-mail te gaan kiezen. Dat betreft niet alleen de stukken voor de jaarvergadering, maar ook het plan om in plaats van het Actueeltje bij het Tijdschrift de leden vaker en sneller op de hoogte te brengen van verenigingsnieuws. Hij doet dan ook een oproep aan de leden hun e-mailadres door te geven aan de penningmeester.

De secretaris meldt dat bericht van verhindering is ingekomen van de volgende leden: mw. Bennink, en de heren Thomasse, La Rose, Tamminga en Overmars.

2. Vaststelling van de agenda

De voorzitter meldt dat abusievelijk bij de tekst van agendapunt 8 het voorstel tot herbenoeming van het bestuurslid Henri Blankhart is weggevallen. Dat agendapunt moet derhalve daarmee worden uitgebreid.

Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag van de 34^e jaarvergadering, gehouden op 22 maart 2016.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Jaarverslag over 2016

4.1. **Verslag van bestuur en werkgroepen:** dit wordt zonder opmerkingen ongewijzigd vastgesteld.

4.2. Financieel verslag over 2016.

De penningmeester geeft een korte toelichting op de resultatenrekening 2016 en de balans per 31 december 2016. Vanuit de zaal komen geen vragen.

4.3. Verslag van de kascommissie 2016.

Bij monde van de heer Viersen meldt de kascommissie haar werk gedaan te hebben en te constateren dat de boekhouding correct is. Schriftelijke bevestiging volgt nog.

De vergadering verleent onder applaus decharge aan de penningmeester en het bestuur voor het door hen gevoerde financiële beleid over 2016.

5. Benoeming leden kascommissie 2017

Van de vorige kascommissie heeft dhr. Arkesteyn de maximale termijn van drie jaren voltooid, en stelt dhr. La Rose zich niet herkiesbaar als lid.

De voorzitter stelt voor dhr. Viersen voor een tweede termijn te benoemen, en informeert wie bereid is het tweede lid van de kascommissie te worden, waarop dhr. van der Werff zegt deze uitnodiging te willen aanvaarden. De vergadering stemt onder applaus in met deze benoemingen.

Op de vraag van de voorzitter wie bereid is als nieuw reservelid op te treden, komt geen aanmelding uit de zaal. De voorzitter stelt voor hiervoor een beroep op dhr. La Rose te doen, waarmee de vergadering stilzwijgend akkoord gaat.

6. Begroting 2017

6.1. Toelichting: de penningmeester licht de begroting toe. Er zijn geen spectaculaire ontwikkelingen voorzien. Uit de zaal komen op dit onderdeel geen vragen, waarmee de begroting wordt vastgesteld.

6.2. Contributie 2018: de voorzitter meldt dat ingevolge een in het verleden gedane toezegging een eventuele contributieverhoging voor 2018 in deze vergadering aan de orde zou moeten komen. Een voorstel daartoe staat niet op de agenda omdat het bestuur in de cijfers –en mits de inzet van de vrijwilligers op hetzelfde niveau blijft- geen aanleiding tot verhoging ziet. De vergadering begroet dit met applaus.

7. Jaarprogramma excursies en lezingen 2017

De Voorzitter verwijst naar de flyer die met het Tijdschrift 2016/4 is meegestuurd.

Dhr. Gravesteijn meldt dat voor de Hanzelezing op 11 juni a.s. nog een aantal vrijkaarten voor leden beschikbaar is.

8. Bestuursmutaties

Het agendapunt is aangevuld (zie punt 2) met het voorstel tot herbenoeming van Henri Blankhart, die zijn tweede zittingstermijn heeft volbracht, en herkiesbaar is.

De bestuursleden Ap Lammers en Gerard van der Brug treden af en stellen zich niet herkiesbaar. Voor de daardoor ontstaande vacatures worden door het bestuur voorgedragen: Jessie Jongejans en Ineke Hissink.

De vergadering besluit onder applaus tot herbenoeming van Henri Blankhart en tot benoeming van Jessie Jongejans en Ineke Hissink.

Hierna richt de voorzitter zich met woorden van dank voor hun inzet tot Ap Lammers (secretaris van 2005 tot 2013, daarna belast met de portefeuille PR en ICT) en Gerard van der Brug (secretaris vanaf 2013). Hij overhandigt beiden een boekje en een enveloppe met inhoud.

Ap Lammers spreekt een kort dankwoord uit.

De vergadering toont met applaus haar waardering voor de beide heren.

9. Wijziging Huishoudelijk Reglement

Het bestuursvoorstel tot instelling van de figuur van “lid van verdienste” en de regeling daarvan in een voorstel tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement, waarin tegelijkertijd de “Waarderingsprijs” een expliciete grondslag krijgt, wordt zonder stemming door de vergadering geaccordeerd.

10. Plannen 2017

10.1. Lustrum 35-jarig bestaan: project basisscholen.

Toelichting door Gerard v.d. Brug: dit is het vervolg op de lezing van november j.l. door Martine Letterie. Contact met de basisscholen is gelegd; het boek “Berend en het verdwenen stadszegel” is in huis, ter uitreiking aan de leerlingen van de groepen 5. Begin mei is de eerste rondwandeling in schoolverband gepland met leerlingen van de Prins Clauschool. Geprobeerd zal worden alle leerlingen van groep 5 van alle basisscholen een chocolade stadszegel cadeau te doen.

Het project zal voorts worden gepresenteerd op een symposium van de Historische Vereniging Oud Hoorn, over het thema “Historische Verenigingen: wat kunnen we van elkaar leren?”.

10.2 Project “Oral History De Hoven”

Dit project zal op verzoek van (en op kosten van) de Gemeente worden uitgevoerd door een tijdelijke werkgroep, met Ap Lammers namens de HVZ als trekker. Doel van het project is samen met diverse in en bij de Hoven betrokken partijen een activiteit te organiseren waarbij oude en nieuwe bewoners elkaar treffen, in beeld te brengen hoe de

inwoners vroeger en nu naar hun wijk kijken, en een visie te ontwikkelen op de toekomst qua saamhorigheid en sfeer in de wijk. Ap Lammers zegt er op te mikken dat vlak voor de zomer met dit project naar buiten kan worden gegaan.

Vanuit de zaal wordt er voor gepleit de term "Oral History" door iets anders te vervangen. Ap Lammers zegt toe dit mee te nemen.

10.3. Verenigingsnieuws, uitbreiding en verspreiding

De voorzitter wijst op de tekst in de bijlage bij dit agendapunt. De bijlage nieuwe stijl bij het eerstvolgende Tijdschrift zal een eerste proeve opleveren. Wat de verspreiding betreft wijst hij op wat hij bij agendapunt1 (Opening) al heeft benadrukt.

10.4. Zutphen op de kaart

Zowel in het verslag van de vorige jaarvergadering als in het Jaarverslag over 2016 is de voorgeschiedenis en de stand van zaken beschreven. Eric van Schie licht toe dat de groep vrijwilligers in dit project nu bezig is met het invullen van de onderliggende informatie bij het kaartbeeld. Dat moet dit jaar vorm krijgen.

Uit de zaal wordt gevraagd of het mogelijk is met 3D de verdwenen wijk De Polsbroek tot leven te wekken. Dhr. van Schie zegt dat dat technisch niet kan; wel kan op andere manier, zoals bijv. via een slideshow, mogelijk gemaakt worden de oude situatie geleidelijk in de huidige te zien veranderen.

11. Rondvraag

Vanuit de zaal worden een drietal vragen gesteld, waarop de voorzitter antwoordt:

-Vraag 1: Houdt het bestuur op Marktplaats oude ansichten van Zutphen in de gaten?

Antwoord: Onze basis is de collectie van Ap Lammers, waaruit elke dag een historische ansichtkaart van Zutphen op Facebook geplaatst wordt. Verder rekent de vereniging op de waakzaamheid van het Regionaal Archief.

- Vraag 2: Binnenkort opent het nieuwe museum; komt er dan (meer) samenwerking daarmee?

Antwoord: er is samenwerking binnen het Cultureel Platform; voorts zijn er contacten met Christiaan te Strake en Tiana Wilhelm. Er zijn geen concrete andere voornemens.

- Vraag 3: Komt er in het nieuwe museum een ruimte voor de HVZ?

Antwoord: nee; de HVZ is gelukkig met de gastvrijheid in het RAZ.

12. Sluiting

De voorzitter sluit om 20.55 uur de Algemene Ledenvergadering.

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering volgde o.l.v. René Arendsen een discussie over toekomst, taken en uitdagingen van de HVZ.

Dat kreeg vorm enerzijds binnen een panel -bestaande uit René Arendsen, Liesbeth Tonckens (Gelders Erfgoed), Ap Lammers en Michel Groothedde- en anderzijds in wisselwerking met de zaal.

Thema's die aan de orde kwamen waren o.m.:

- Is de HVZ nog wel van deze tijd? Opheffen?

- Hoe kunnen jongeren meer betrokken worden bij de HVZ?

- Kunnen/moeten de leden meer betrokken worden bij het werk van de HVZ?

Het bestuur zal de gespuide opvattingen gaan betrekken bij het ontwikkelen van een visie op de toekomst van de vereniging.

Jaarverslag HISTORISCHE VERENIGING ZUTPHEN 2017

PARAGRAAF 1 – BESTUUR

Samenstelling

Het bestuur van de Historische Vereniging Zutphen bestond ultimo 2017 uit de volgende leden:

A.J. Reijers (voorzitter), R.G.M. Rutten (penningmeester), L.J.J. Gravesteijn (2^e secretaris), Mevrouw I. Hissink Kapper (Vz. werkgroep Lezingen en Excursies), H.A. Blankhart (logistieke ondersteuning) en E.A.G. van Schie (PR). De functie van secretaris is in 2017 enige tijd vervuld door mw. A.J. Jongejans maar is nu vacant en ad interim waargenomen door dhr. Van Schie samen met dhr. Reijers.

Voorzitter, secretaris en penningmeester vormden het Dagelijks Bestuur.

Zittingstermijn bestuursleden Historische Vereniging Zutphen

	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E.A.G. van Schie										xX				xx	
R.G.M. Rutten										xX				xx	
A.J. Reijers	xX				XX				XX				oo		
A. Lammers				XX				XX				oo			
L.J.J. Gravesteijn					xX				XX				oo		
G.W. van der Brug								xX				oo			
H.A. Blankhart				xX				XX				xx			
A.J. Jongejans												xx	oo		
H.J. Hissink-Kapper												xX			

Toelichting: xX = begin bestuursperiode   XX = herkozen
                  xx = herkiesbaar   oo = aftredend

Activiteiten

Net als in voorgaande jaren hebben ook in 2017 vele leden onze vereniging samen met het bestuur enthousiast gewerkt om de geschiedenis van de stad en haar omstreken bekend te maken bij de vele belangstellenden. Werkgroepen, individuele leden en de redactie van ons mooie blad hebben zich ingespannen om de geschiedenis van Warnsveld en Zutphen levend en levendig te maken. Gelet op de stijging van het ledental is al die inspanning niet voor niets geweest.

Een vereniging als de onze leeft en bloeit dankzij de inzet en het enthousiasme van haar vrijwilligers. Zij brengen nieuwe feiten uit de geschiedenis van Zutphen aan het licht en schrijven daarover. Zij vertegenwoordigen de vereniging bij evenementen als de Monumentendag. Zij organiseren cursussen, lezingen, historische cafés, enzovoorts. En het zijn ook onze vrijwilligers die bijna 80% van onze tijdschriften bezorgen en met het geld dat daarmee wordt bespaard kunnen we het tijdschrift in zijn huidige fraaie vorm uitgeven.

Als blijk van de dankbaarheid die de vereniging heeft voor die inzet heeft het bestuur besloten het lidmaatschap van verdienste in te stellen en dat voorstel is bekrachtigd door de Algemene Leden Vergadering (ALV) van 2017. In de ALV van maart 2018 zullen de eerste leden van verdienste worden geïnstalleerd.

In de paneldiscussie aansluitend op de ALV van 2017 werden onder meer de volgende vragen aan de deelnemers voorgelegd:

- Is de HVZ nog wel van deze tijd? Opheffen?
- Hoe kunnen jongeren meer betrokken worden bij de HVZ?
- Kunnen/moeten de leden meer betrokken worden bij het werk van de HVZ?

Aan de opmerkingen van de bij de paneldiscussie aanwezige leden heeft bestuur in een extra bestuursvergadering in augustus 2017, onder meer de volgende conclusies verbonden, als richting voor de toekomst:

- Inventarisatie, samen met de gemeente, van wat er allemaal aan activiteiten bestond en bestaat op het gebied van educatie over de geschiedenis van Zutphen en vervolgens vervolgstappen formuleren;
- Naast het Tijdschrift vooral (en meer) inzetten op het Verenigingsnieuws met daarin ook lichtere inhoudelijke onderwerpen.
- Het punt "lichtere onderwerpen" wordt ook aan de werkgroep Lezingen en Excursies meegegeven.
- Onder de leden zal een enquête worden gehouden waarvan de vraagstelling mede beïnvloed is door de opmerkingen uit de paneldiscussie.

In 2017 heeft het bestuur 10 keer vergaderd. Met een afvaardiging van de Werkgroep Bouwhistorie is twee keer overleg gevoerd en met de hoofdredacteur van het blad Zutphen is er eveneens twee keer overleg geweest.

Waarderingsprijs

Naar aanleiding van de reacties van sommige leden op de uitreiking van de waarderingsprijs tijdens de Dankjewel bijeenkomst 2016, die alleen voor vrijwilligers toegankelijk was, heeft het bestuur besloten de waarderingsprijs voortaan uit te reiken op de ALV zodat alle leden daarbij aanwezig kunnen zijn. Dit zal voor de eerste maal plaatsvinden in maart 2018.

Externe contacten

Als lid aan het Cultuurhistorisch Platform Zutphen nemen we deel aan de vergaderingen van dat gremium.

De HVZ nam ook deel aan de vergaderingen van Erfgoed Gelderland. We zouden aan meer activiteiten georganiseerd door deze organisatie kunnen deelnemen als we meer bestuursleden hadden. Vanzelfsprekend participeren we ook in het comité dat het jaarlijkse Open Monumentenweekend organiseert.

De doorlopende contacten met de medewerkers van het Regionaal Archief Zutphen (RAZ) waren zoals ze altijd geweest zijn: zeer goed. We konden ook in het afgelopen jaar weer gebruik maken van alle faciliteiten van het RAZ daaronder begrepen de ondersteuning door de medewerkers van het archief, wanneer wij die nodig hadden.

Archief van de vereniging

De ordening van het archief van de vereniging is in 2017 afgerond. Gerard van de Brug en Hans la Rose hebben in 40 zittingen het archief opgeschoond en geordend. Een waar monnikenwerk waar het bestuur de heren zeer dankbaar voor is. Daarmee is nu ook de geschiedenis van de HVZ zelve in papieren vorm beter toegankelijk gemaakt. Een volgende stap zal zijn om de jaarverslagen vanaf het begin elektronisch toegankelijk te maken.

Vraagbaakgroep

De HVZ ontvangt geregeld vragen op historisch gebied die binnenkomen via e-mail en soms per brief. Tot nu toe beantwoordde de secretaris HVZ die vragen als ze direct op het terrein lagen van HVZ. De andere vragen werden doorgestuurd naar het RAZ. Dat belastte zich dan met het onderzoek en het beantwoorden.

Maar de bezetting van het RAZ is kleiner geworden en daarmee wordt de noodzaak om deze vragen op een andere manier te beantwoorden groter. Daarnaast zijn er enkele terreinen waarop leden van de HVZ zich hebben gespecialiseerd en meer parate kennis hebben dan de staf van het RAZ.

Daarom zijn we eind 2016 begonnen om die bij de HVZ binnenkomende vragen te laten beantwoorden door een "vraagbaak-groep", bestaande uit een aantal leden van de vereniging waarvan we veronderstellen dat ze dit leuk werk vinden. In 2017 werden zo 12 vragen beantwoord na meer of minder uitgebreid onderzoek.

PARAGRAAF 2 – ONTWIKKELING LEDENBESTAND

DATUM	ERELEDEN	LEDEN	ADVERTEERDERS	RELATIES	TOTAAL
2009-01-01	2	543	12	20	577
2010-01-01	2	566	12	21	624
2011-01-01	2	614	12	22	650
2012-01-01	2	610	11	23	646
2013-01-01	2	631	10	23	666
2014-01-01	2	614	9	23	674
2015-01-01	2	645	8	23	678
2016-01-01	2	667	7	23	699

Historische Vereniging Zutphen

2017-01-01		2	711	7	23	743
2018-01-01		2	718	10	23	753

PARAGRAAF 3 – PR

Publiciteit

Voor elke lezing en of activiteit is ook in 2017 met wisselend succes een persbericht verzonden naar de lokale pers. Helaas wordt het geplaatst krijgen van deze berichten steeds moeilijker. Veelal moet er betaald worden om berichten in de lokale bladen geplaatst te krijgen. Tot nu toe hebben we besloten om hierin niet in mee te gaan.

Veelal wordt er gebruik gemaakt van sociale media. Facebook en Twitter zijn media waarmee we een groot bereik hebben voor activiteiten van onze vereniging.

De vereniging was aanwezig op de burendag in de Hoven. Dit was tevens een mooi moment om het project “Geschiedenis van de Hoven” daar onder de aandacht te brengen.

De vereniging was, samen met de werkgroepen, met een stand aanwezig bij het 29e Open Monumenten Weekend in september. Tijdens deze dagen hebben wij, naast het verstrekken van informatie over onze vereniging, ook diverse boeken, tijdschriften en ansichtkaarten verkocht.

Verdiepingscursussen.

Sinds 2015 kunnen leden en niet leden na het volgen van de cursus Zutphenkunde of gewoon uit belangstelling voor een bepaald onderwerp ook zogenoemde verdiepingmodules volgen.

Voor 2017 waren 5 van de 7 modules ingepland. Twee konden vanwege tijdgebrek van de docent niet ingepland worden. De module Joods Zutphen is vanwege te geringe belangstelling afgelast. De modules worden in het Regionaal Archief Zutphen gegeven met uitzondering van ‘Het ontstaan van het Dorp Warnsveld’, die ook dit jaar vanwege de grote belangstelling verplaatst moest worden naar de Witte Vleugel.

Thema module	Docent	Aantal deelnemers
De vele facetten van team archeologie	Davy Kastelein	10
Zutphen in de Prehistorie	Bert Fermin	11
Bouwhistorie (avond + wandeling)	Constant Willems	13
Joods Zutphen	Ingeborg van 't Hoff, Peter Kooij	vervallen
Het Ontstaan van het Dorp Warnsveld	Michel Groothedde	23

Voor 2018 moet het programma nog worden bepaald.

De coördinatie van deze cursussen is per 1 januari 2017 overgenomen door Ineke Hissink-Kapper.

Website

De website van de HVZ bleek goed vindbaar en kan zich verheugen in een verheugend aantal bezoeken. Vooral de agenda wordt zeer op prijs gesteld en als een duidelijke bron voor activiteiten gezien. De nieuwe website heeft een fris uiterlijk en is nu ook goed te benaderen op tablets en smartphones.

	2014	2015	2016 (4de kwartaal)	2017
Aantal bezoeken	5.751	7.304	1462	6.027
Aantal unieke bezoekers	3.893	5.077	948	3776
Aantal bekeken pagina's	17.892	19.688	5.747	21.287
Gemiddeld aantal bekeken pagina's	2,70	3,13	3,93	3,53
Tijdsduur bezoek site	1,53 min.	2,03 min.	3,29 min.	2,37 min.
Percentage nieuwe bezoekers	32%	35%	-----	15%
Afkomstig uit buitenland	8%	12%	10%	12%
Mobiel			23%	21%

De eerste fase van het project “nieuwe website” is inmiddels afgerond. Komend jaar moeten de plannen uit 2017 zeker een plekje gaan krijgen op de website. Te denken valt aan de canon van Zutphen, Zutphen in het buitenland en een vernieuwde ontsluiting van de artikelen van het blad “Zutphen”.

Facebook / Twitter

Naast de website heeft de vereniging een Twitter-account met 790 volgers (eind 2017) en een Facebookaccount met 703 vrienden eind 2017.

Wij plaatsen elke dag een historische Ansichtkaart, collectie Ap Lammers, op de Facebookpagina van de vereniging maar ook andere informatie aangaande de Historie van Zutphen in ruime zin. Bovendien blijkt Facebook een uitstekend middel om onze activiteiten te promoten. Regelmatig worden onze berichten overgenomen en ook door leden en niet-leden gelezen. Hierdoor krijgen we steeds meer bekendheid.

Merkbaar is dat door het gebruik van Facebook en Twitter er ook een andere interactieve stroom van informatieverstrekking is ontstaan. Via Facebook krijgen we zeer regelmatig vragen, meldingen van gebeurtenissen en foto's. Regelmatig worden mensen doorverwezen naar de website om een informatieformulier in te vullen of om lid te worden van de Historische Vereniging.

PARAGRAAF 4 – WERKGROEPEN

Werkgroep Geschiedenis Joods Zutphen

De doelstelling van deze werkgroep is om de geschiedenis van Joods Zutphen over de periode 1800 tot en met heden te verzamelen en vast te leggen. In zijn algemeenheid zal de geschiedenis worden beschreven van o.a. het wonen, het werken, de cultuur en het onderwijs. De werkgroep zal zich daarbij van elk politiek oordeel onthouden.

In het najaar 2016 is de werkgroep Historische Vereniging boek Joods Zutphen met enige vertraging na de zomer weer opgestart met een aantal nieuwe leden. Ultimo 2017 bestond de werkgroep uit de volgende personen: Peter Kooij (voorzitter), Jan Westerik (secretaris), Joop Blom, Nike Brandt, Sija van der Meulen, Ingeborg van 't Hoff en Renée Koot. Adviseur van de werkgroep is Jessie Jongejans en ook Bart Mendelson t.a.v. Joodse termen en gebruiken. De redactie wordt door Ton van Ingen Schenau en Mieke Kleinleugenmors ter hand genomen. Matthijs de Nooijer assisteert bij onderzoeksvragen.

De gewijzigde samenstelling van de werkgroep betekende ook dat inwerken m.b.t. de inhoud en de wijze van onderzoek opnieuw aan de orde zijn geweest. Dit heeft de nodige inwerk-leestijd gevegd.

De voorlopige planning is dat eind 2019 het boek gereed zal zijn.

Project De Hoven

Begin 2017 ontving de Historische vereniging, via het toenmalige bestuurslid Ap Lammers, het verzoek om mee te denken en te werken aan een project in de wijk De Hoven, met de werktitel “Oud en Nieuw verbinden.” Dit mede in het kader van de doelstelling van de Gemeente Zutphen om de saamhorigheid in de wijk te vergroten. Natuurlijk werkt de Historische Vereniging daaraan graag mee. Namens de Vereniging is Ap Lammers de trekker van dit project. Na vaststelling van de synopsis in de projectgroep De Hoven van de Gemeente Zutphen is er een werkgroep gevormd, bestaande uit Gerrie Willemsen, Gerrie Begieneman, Hans Heuvelhorst, Zwier ter Mul, Geert Leerink, Willy Beuseker en Ap Lammers. In oktober is een tweetal bijeenkomsten georganiseerd met de titel, “De Geschiedenis van De Hoven in foto's, verhalen en films”. Tijdens deze goed bezochte bijeenkomsten konden de aanwezigen naar een fotopresentatie kijken die natuurlijk over De Hoven ging. Daarna werden de aanwezigen uitgenodigd zich aan te melden voor een interview.

De gezamenlijke bedoeling van de werkgroep, de gemeente en de vereniging is om op basis van de interviews met diverse (oud)inwoners van de Hoven, in 2018 een boek met veel foto's uit te geven.

Werkgroep Zutphen op de kaart

In het jaarverslag over 2016 stond de volgende tekst.

“2017 moet het jaar worden waarin een groot aantal historische objecten op de kaart gezet gaan worden. Via zogenaamde Points of Interest worden objecten beschreven, waarbij de geschiedenis van het object een belangrijke plek krijgt. Foto’s, filmpjes, interessante gebeurtenissen en familiegeschiedenissen worden met een klik op het pand zichtbaar”.

Inmiddels zijn we begonnen en staan er 45 points of interest op de kaart. De website is officieel geopend tijdens het Open Monumentenweekend. De vrijwilligers leveren in eigen tempo informatie, foto’s en filmpjes aan die door de eindredactie op de website worden geplaatst.

De samenwerking met de gemeente Zutphen en het Regionaal Archief Zutphen is erg belangrijk voor dit project. Verder zijn er ansichtkaarten gemaakt om het project meer bekendheid te geven. Dit blijkt een mooi middel om meer bezoekers te trekken.

WERKGROEP BOUWHISTORIE ZUTPHEN

Vergaderingen

In 2017 vergaderde de werkgroep 11 maal, iedere maand, met uitzondering van de maand augustus. In april en november 2017 hebben de voorzitter en secretaris van de werkgroep vergaderd met het dagelijks bestuur van de Historische Vereniging Zutphen (HVZ)

Bijzondere gebeurtenissen

- 2017 heeft in het teken gestaan van de website en de Databank Bouwhistorie Zutphen (DBHZ). Webmaster Monique Bettink-Pierik heeft een Functioneel Ontwerp ZinC 2.0 ontwikkeld. Op zaterdag 2 december 2017 heeft zij tijdens een extra bijeenkomst in het Regionaal Archief Zutphen (RAZ) uitleg gegeven aan werkgroepleden van de mogelijkheden van haar ontwerp. Een definitief besluit over de toekomst van ZinC is nog niet genomen.
- In 2017 is een begin gemaakt van het compleet scannen en uploaden van het archiefmateriaal van de werkgroep. Het betreft alle aanwezige pandverslagen, tijdlijnen, foto’s, (bouw)tekeningen, tot zelfs met de hand geschreven aantekeningen.
- Op 27 mei 2017 heeft er een excursie plaatsgevonden naar Elburg. Onder begeleiding van een gids is er een stadswandeling gemaakt en een bezoek gebracht aan de Grote Kerk, het Stadskasteel en het Gruithuis.

Bezoek aan en onderzoek van panden

- Dat Bolwerck (rechtervleugel): 18 februari 2017
- Broederkerk: 22 februari 2017
- Heukestraat 58: 28 oktober 2017
- Heukestraat 58 (dendrochronologisch onderzoek): 15 november 2017

Databank Bouwhistorie Zutphen

Het aantal panden dat in ZinC, in de DBHZ is opgenomen, is in 2017 toegenomen tot 225. Spiegelstaat 1-3, Turfstraat 10, Kolenstraat 27b, evenals Heukestraat 58 zijn nog niet afgerond.

Interne deskundigheidsbevordering

- 3 januari 2017: Jos Oegema over de kelder van Kolenstraat 27b, met het mysterie van de aanwezige haken in het plafond.
- 2 februari 2017: Jeroen Krijnen over Sprongstraat 16. Hij heeft via foto’s en tekeningen laten zien hoe dit pand zich sinds 1641, na een restauratie in 1962 en een verbouwing in 1983, heeft ontwikkeld.
- 3 oktober 2017: Alexander Hetteema, fotograaf, laat foto’s zien van Zutphense kelders en stelt zijn foto’s ter beschikking aan de werkgroep.
- 7 november 2017: Hans Geerken, lid van het Nederlandsch Stucgilde, geeft een presentatie over de opleidingsstructuur binnen het Gilde, voorbeelden van stucwerk in historisch Zutphen, wat is en doet een restauratiestukadoer en de samenstelling van historische mortel.

- 12 december 2017: Michel Groothedde over de geschiedenis en restauratie van zijn woning “Pakhuis de Biervoerder” aan de hand van een uitgebreid verslag met foto’s en tekeningen.
- Zondag 10 september 2017, tijdens het Monumentenweekend, hebben de werkgroepleden rondleidingen verzorgd in meerdere panden in Zutphen.

Publieksgerichte activiteiten

- Van de adressen Barlheze 26, Broederenkerkstraat 1-3 en Geweldigershoeck 22-26 zijn de gevelbordjes klaar. Ook hier zijn het tweetalige informatiebordjes in het Nederlands en Engels. Nieuw is dat er tekeningen en afbeeldingen zijn toegevoegd. De bordjes zijn in 2017 nog niet aan de gevels bevestigd. In totaal zijn er al twaalf gevelbordjes geplaatst en wel op de volgende adressen: Beukerstraat 65-67, 's Gravenhof 20, Kerkhof 2, Kolenstraat 1a (de Leye), Lange Hofstraat 23-25 (die Gulden Scheer), Nieuwstad 27-29, Oudewand 25-27, Oudewand 31- 33 (Agnietenconvent), Raadhuissteeg 6, Turfstraat 4, Waterstraat 12-14 en Zaadmarkt 93.
- De webpagina's van de werkgroep worden regelmatig aangepast, in de meeste gevallen met informatie over behandelde actuele onderwerpen.

Mutaties in het ledenbestand

- In 2017 heeft Monique Bettink-Pierik als webmaster werkzaamheden ten behoeve van de werkgroep verricht. Van haar hand is het Functioneel Ontwerp ZinC 2.0.
- Sinds februari 2017 is Toon Gielen lid van de werkgroep.
- In juli 2017 hebben Tjitske van den Ende en Margot Foury afscheid genomen van de werkgroep.
- Daarbij is het penningmeesterschap van Margot Foury tijdelijk, tot en met 31 december 2017, overgedragen aan Jeroen Krijnen. Daarna zal Eline Vrielink deze taak overnemen.
- Vanaf oktober 2017 is Bennie Harberts werkgroeplid.

Na december 2017 bestaat de werkgroep uit de volgende personen: Toon Giele, Michel Groothedde (vicevoorzitter), Bennie Harberts, Pieter van Hilten, Ellen Hooijschuur, Henny Jansen (notulist), Johans Kreek, Dineke van Krimpen, Jos Oegema, Hans la Rose (voorzitter), Eline Vrielink (penningmeester), Sietze Wierda (secretaris) en Constant Willems. Jeroen Krijnen, gemeentelijk bouwhistoricus, neemt als adviseur gewoonlijk deel aan de vergaderingen.

WERKGROEP LEZINGEN EN EXCURSIES

De werkgroep bestond in het verslagjaar uit Ineke Hissink, Bert Gravesteijn, Mary van der Haring, Maud Arkesteijn, Martine van Trommel en Hester van Wensveen. Het voorzitterschap is met ingang van de Algemene Ledenvergadering 2017 overgegaan van Bert Gravesteijn naar Ineke Hissink. Bert bleef wel de verslaglegging en de uitvoering van het programma lezingen/Historische cafés verzorgen.

De technische kant van de vertoning van beeldmateriaal bij lezingen en Historische Cafés werd verzorgd door afwisselend de bestuursleden Arend Jan Reijers en Eric van Schie.

De werkgroep heeft dit jaar drie maal vergaderd, ter uitvoering van het programma 2017 en de voorbereiding van het programma 2018. In het kader van de voorbereiding van dat nieuwe programma ondernam de werkgroep een nieuwe inventarisatie van geschikte locaties voor de lezingen, om tot méér spreiding te komen; het resultaat werkt door in de programmering voor 2018, en zal ook voor latere jaren meer mogelijkheden bieden.

Lezingen in 2017

Op 16 maart 2017 verzorgde dhr. Jacq. Duivenvoorden in het IJsselpaviljoen een lezing over “De IJssellinie uit de Koude Oorlog”. Opkomst: ca. 30 belangstellenden.

- Op 11 juni 2017 was Cordula Rooijendijk de spreker op een lezing over “De Hanze” in de Buitensociëteit. Deze lezing was een coproductie van de HVZ en Boekhandel Van Someren & Ten Bosch. Voor HVZ-leden waren 70 vrijkaarten beschikbaar, waarvan er 65 door leden gereserveerd werden. De lezing trok rond de 100 belangstellenden, waarvan 60 HVZ-leden die van een vrijkaart gebruik maakten.
- Op 9 november 2017 hield dhr. Jacobus Trijsburg een lezing in het IJsselpaviljoen over het onderwerp “Ridders aan de Oudewand. Herwaardering van een topstuk uit de collectie van het Stedelijk Museum”. Deze lezing trok zo’n 30 belangstellenden.

Historische Cafés 2017

15 februari 2017 in het Volkshuis: spreker Ap Lammers over “De verdwenen wijk De Polsbroek”. Muzikale omlijsting door Wolfram Reisiger. (Dit was een herhaling van het in 2016 over dit onderwerp gehouden Historisch Café, dat zoveel belangstelling had getrokken dat de deuren al vóór het geplande aanvangsuur moesten worden gesloten). Het aantal belangstellenden was ook ditmaal (te) groot: ca.90, (waarvan 40 niet-leden van de HVZ), konden in de zaal een plaats vinden, terwijl zo’n 20 laatkomers niet meer konden worden toegelaten. Ter plekke werd aan hen toegezegd in 2018 nogmaals een herhaling te zullen bieden.

- 13 september 2017 in het Volkshuis: dr. B.K.S. Koene over “De perikelen in de familie Westerholt van Hackfort in de 18^e eeuw”. Muzikale begeleiding werd verzorgd door Wolfram Reisiger. Aantal belangstellenden: ca. 40.

Excursies 2017

Joodse begraafplaats Zutphen, 30 april 2017. Begeleiding: Hannie Bracha-Jacobs. Aantal deelnemers: 13

- Zutphen Hanzestad, 27 mei 2017 (Gilde-wandeling). Begeleiding: Jan Lebesque. Aantal deelnemers: 5
- Fietstocht langs IJsselboerderijen, 28 mei 2017. Begeleiding: Wim Jansen. Aantal deelnemers: 5
- Bezoek aan Boven- en Beneden Librije, 14 juni 2017. Begeleiding: vrijwilligers Librije. Aantal deelnemers: 8
- Bezoek aan Boven- en Beneden Librije, 21 juni 2017. Begeleiding: vrijwilligers Librije. Aantal deelnemers: 8
- Algemene en RK-begraafplaats, 3 september 2017. Begeleider: Joop Jansen. Aantal deelnemers: 4
- Moderne Devotie in Zutphen, 17 september 2017. Begeleiding: Maud Arkesteijn en Mary van der Haring. Aantal deelnemers: 12
- Oude en nieuwe architectuur rond het station, 30 september 2017 (Gilde-wandeling). Begeleider: Jan Westerik. Geen aanmeldingen, daarom niet doorgegaan.
- Lichtopeningen in gebouwen, 8 oktober 2017. Begeleider: Constant Willems. Aantal aanmeldingen: 2. Gelet op dit geringe aantal én vanwege samenloop met de Bokbierdag is deze excursie afgelast.
- Dat Bolwerck, 22 oktober 2017. Begeleiding: Vincent Peppelenbos. Aantal deelnemers: 10.

De coördinatie van alle excursies berustte evenals in voorgaande jaren bij Mary van der Haring.

Vorbereiding programma 2018

Voor 2018 kreeg de werkgroep van het bestuur van de HVZ ruimte om 3 lezingen en 3 Historische Cafés te programmeren. Om enige flexibiliteit in te kunnen bouwen is in overleg met het bestuur besloten in eerste instantie de onderwerpen/data/locaties voor het eerste halfjaar vast te leggen en dit deelprogramma te verspreiden tegelijk met het Tijdschrift Zutphen 2018-1. Het programma voor het 2e halfjaar 2018 zal dan in de loop van het jaar vastgesteld en gepubliceerd worden.

De afstemming van het excursieprogramma met het Gilde leidde tot het programmeren van vier HVZ-excursies; het overleg met het Gilde over hun aandeel in het gezamenlijke programma zal begin 2018 plaatsvinden.

Lustrum 35-jarig bestaan, Project basisscholen.

In 2017 is een begin gemaakt met de in het verslag van de 35e jaarvergadering verwoorde voornemens voor dit project (uitreiking boek “Berend en het verdwenen stadszegel” aan leerlingen van groepen 5 van de basisscholen; “Berend-wandelingen” met leerlingen van groepen 5; presentatie op een symposium van de Historische Vereniging Oud Hoorn).

PARAGRAAF 5 – Redactie Tijdschrift Zutphen

De redactie heeft in 2017 opnieuw met veel plezier vier kleurrijke nummers van het tijdschrift *Zutphen* samengesteld. Over het gehele jaar genomen waren de artikelen goed verdeeld over de verschillende periodes van de Zutphense geschiedenis.

De Zutphense visrechten bij Kampen speelden in de 13e eeuw, het raadselachtige tralievenster in de Walburgiskerk betrof de 15e eeuw. Anna Kaelsack en Hendrick Schull leefden in de 16e eeuw. Historische stadsbibliotheken met de ontbrekende Zutphense Johannes Lomejer zijn samen met Otmar Jansen en Gerrit Haeck met hun unmondige kinderen en het Wie Was Toch-je over Jacob van Geelkercken te plaatsen in de 17e eeuw. David de Gorter en het Wie Was Toch-je over Johann Voet horen thuis in de 18e eeuw.

De Nieuwe Zutphense Courant en de mobilisatie in Zutphen in 1870 passen samen met het Wie Was toch-je over Christiaan Henny in de 19e eeuw.

En de artikelen over Duitse krijgsgevangenen tijdens de Eerste Wereldoorlog, Ziekte en Dood in Zutphen in diezelfde periode, de spoorwagon in Zutphen als 'geboortehuis' voor Ton Wessels en Betty Snatager en de Wie Was Toch-jes over Jacob de Haan, Aale Pasveer en Lambertus Doedes speelden zich af in de 20e eeuw. Het totaal aantal Wie Was Toch-jes staat na zes jaar op 48 stuks.

Daarnaast mag de vaste rubriek 'Zutphen Vijftig jaar geleden' die zo'n herkenbaar beeld schetst van een wat recenter Zutphens verleden en gebaseerd is op artikelen die in 1967 in het Zutphens Dagblad hebben gestaan, natuurlijk niet worden vergeten.

Maar liefst 14 verschillende auteurs schreven deze bijdragen voor het Tijdschrift *Zutphen* in 2017. En zij zijn niet de enigen want er ligt ook nog kopij 'op de plank', die klaar is voor publicatie. En daarnaast zijn er ook nog verschillende teksten in bewerking. Al deze teksten zijn van goede tot uitstekende kwaliteit. Ook de samenwerking tussen auteurs en redactie verloopt prettig en professioneel.

Voor de illustraties wordt een dankbaar en gratis gebruik gemaakt van de beeldcollecties van het Stedelijk Museum Zutphen en het Regionaal Archief Zutphen. Ook particulieren blijken bereid gratis beeldmateriaal af te staan. Voor het beeld dat van elders wordt betrokken moet doorgaans wel worden betaald, maar daarvoor heeft de redactie ook budget.

De redactie kwam vier keer in vergadering bijeen ter voorbereiding van een nieuw nummer en daarnaast een keer voor een evaluatievergadering. Met het Dagelijks Bestuur van HVZ is twee keer overlegd.

Daarnaast benaderde de Katholieke Bond voor Ouderen (KBO) de redactie voor een brochure en een rondleiding over overblijfselen van het katholieke geloof in de Walburgiskerk. Dat zou een begin kunnen zijn van meer samenwerking. Na overleg met het bestuur werd Jan Frings bereid gevonden hierover een rondleiding te houden. Hij heeft ook de kleurrijke brochure geschreven, die door Jessie Jongejans is geredigeerd. De KBO heeft hierover drie keer uitgebreid bericht in de Bornkrant, waarbij ook de samenwerking met HVZ is benoemd.

De redactie ontving opnieuw veel positieve reacties over de inhoud van het Tijdschrift. Zowel trouwe lezers als nieuwe leden spraken hun waardering uit over de keuze, inhoud en variatie van de artikelen. Hieruit blijkt dat de lezers uitermate tevreden zijn over de formules en de inhoud van het tijdschrift *Zutphen*.

Begin dit jaar kwam NRC-journalist Menno Tamminga de redactie versterken. De redactie bestaat nu uit acht personen, waarvan Regina Bennink nog steeds eindredacteur ad interim is. De zoektocht naar een nieuwe eindredacteur die de puntjes op de i wil zetten, gaat nog steeds door. Hopelijk gaat deze wens komend jaar in vervulling. Ondertussen is de redactie al weer enthousiast bezig om voor ieder die geïnteresseerd is, vier mooie nummers samen te stellen over de geschiedenis van onze prachtige stad, inclusief directe omgeving.

Redactie *Zutphen*, Tijdschrift over de historie van Zutphen en omgeving: ·Regina Bennink, Jan Frings, Theo Hebing, Jessie Jongejans, Rob Kammelar, Christiaan te Strake, Menno Tamminga, Mirjam van Velzen-Barendsen

Tijdschriftbezorging (aanvulling van bestuur)

Voor de verzending van het tijdschrift maakten wij ook dit jaar weer gebruik van de diensten van een tiental vrijwilligers. Aangezien de portokosten per tijdschrift in 2017 (met korting) € 2,086 bedroegen en de bezorgers van ieder nummer circa 600 exemplaren bezorgen is er sprake van een aanzienlijke besparing. Het bestuur is de bezorgers daar zeer erkentelijk voor.

Historische Vereniging Zutphen

Balans per 31 december 2017

Activa	31-dec-16	31-dec-17	Passiva	31-dec-16	31-dec-17
			Eigen vermogen		
Kas	€ 69,62	€ 97,89		€ -	
ING Betaalrekening	€ 769,79	€ 7.946,25	Boekenfonds eigen beheer	€ 8.750,00	€ 8.750,00
ING Spaarrekening	€ 27.723,62	€ 25.753,68	Fonds hist. Publ. Derden	€ 2.000,00	€ 2.000,00
Vooruit betaalde posten	€ -	€ -	Jeugdfonds	€ -	€ -
Relatie geschenk Houtwal	€ 2.068,00	€ 2.068,00	Alg. reserve	€ 19.880,03	€ 24.645,82
Te ontvangen subsidies	€ 2.500,00	€ -	Subtotaal	€ 30.630,03	€ 35.395,82
Debiteuren contributies	€ 94,00	€ -			
			Schulden		
				€ -	
			WHBZ	€ 50,00	€ -
			crediteuren	€ 398,00	€ 398,00
			Vooruit ontv. Contributies	€ 51,00	€ 72,00
			Te betalen Z.op de K.	€ 2.096,00	€ -
			Subtotaal	€ 2.595,00	€ 470,00
Totaal	€ 33.225,03	€ 35.865,82		€ 33.225,03	€ 35.865,82

Historische Vereniging Zutphen

Begroting 2018, Resultaten 2017 en Begroting 2017

	<u>Begroting</u> 2017	<u>Resultaat</u> 2017	<u>Begroting</u> 2018		<u>Begroting</u> 2017	<u>Resultaat</u> 2017	<u>Begroting</u> 2018
Lasten				Baten			
Tijdschrift Zutphen, Drukkosten	€ 7.200,00	€ 7.314,00	€ 7.314,00	Contributies	€ 16.100,00	€ 16.288,00	€ 16.500,00
Tijdschrift Zutphen, kosten	€ 2.000,00	€ 3.552,89	€ 2.800,00	Advertenties	€ 933,00	€ 979,00	€ 1.250,00
Lezingen /excursies/historisch	€ 1.675,00	€ 2.797,41	€ 1.980,00	Verkoop boek/tijdschr.	€ 900,00	€ 2.029,35	€ 750,00
Boek Joodse Geschiedenis	€ 300,00	€ -	€ 200,00	Lezing en excursies	€ 200,00	€ 139,90	€ 100,00
Boek Garnizoen	€ 130,00	€ 283,75	€ -	rente	€ 125,00	€ 30,06	€ 32,00
Contributies/abonnementen	€ 200,00	€ 333,35	€ 340,00	Cursusgeld	€ 1.000,00	€ 1.269,50	€ 850,00
WBHZ 4850	€ 500,00	€ 225,45	€ 500,00	Subsidies	€ -	€ 2.096,00	€ -
Jaarvergadering 4730	€ 1.250,00	€ 1.809,37	€ 1.950,00	Diverse baten	€ -	€ 232,02	€ -
Representatiekosten 4751	€ 700,00	€ 1.004,42	€ 950,00				
Beheerskosten HVZ 4930 4941 4920	€ 1.100,00	€ 340,71	€ 300,00				
Cursus Zutphense Gesch.	€ 300,00	€ -	€ 200,00				
Externe publiciteit 4943	€ 340,00	€ -	€ 200,00				
Overige Kosten 4970,4980,4990	€ 250,00	€ 339,63	€ 350,00				
Website kosten 4942	€ 700,00	€ 297,06	€ 310,00				
Zutphen op de Kaart	€ -	€ -	€ 1.000,00				
Boek "De Hoven"			€ 3.500,00				
Exploitatie resultaat	€ 2.613,00	€ 4.765,79	€ -2.412,00				
Totaal	€ 19.258,00	€ 23.063,83	€ 19.482,00		€ 19.258,00	€ 23.063,83	€ 19.482,00

